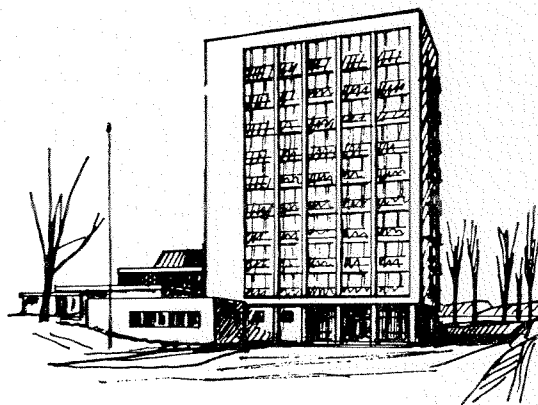

Fisken og Havet

RAPPORTER OG MELDINGER FRA FISKERIDIREKTORATETS
HAVFORSKNINGSINSTITUTT BERGEN

Serie B
1974 Nr. 5

Begrenset distribusjon
varierende etter innhold
(Restricted distribution)

LOVER OG FORSKRIFTER
av betydning for
OPPDRETTSNÆRINGEN

Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt
Boks 2906, 5011 Bergen-Nordnes

Redaktør
Erling Bratberg

Serie B
1974 Nr. 5

FORORD

Den som vil bygge anlegg for utklekking eller oppdrett av fisk må før iverksettelse innhente tillatelse fra myndighetene i henhold til bestemmelser i lover og forskrifter. Selv om tillatelse på et område foreligger, vil anlegget eller selve driften likevel kunne komme i strid med lover og forskrifter. Privatrettslige tvistigheter vil også kunne oppstå.

Fiskeoppdretterne, spesielt de som vil sette i gang med nye anlegg, har derfor behov for å kunne gjøre seg kjent med gjeldende lover og den rettsstilstanden som forøvrig gjelder på området. En har derfor funnet det riktig å utgi en publikasjon som i noen grad kan avhjelpe dette behov.

I denne publikasjon har en tatt med midlertidig lov av 8. juni 1973 om bygging, innredning, etablering og utvidelse av anlegg for klekking av rogn og for oppdrett av fisk og forskrifter til gjennomføring og utfylling av reglene i denne lov, fastsatt ved kongelig resolusjon av 16. november 1973. Dette er de sentrale reguleringsbestemmelser for fiskeoppdrett. Det er ikke utarbeidet noen kommentarer for den midlertidige lov. Derimot ble det i mai 1973 ved Fiskeridepartementet utarbeidet en kort oversikt over rettsregler som har betydning for etablering og drift av anlegg for produksjon av yngel, settefisk og matfisk. Denne oversikt er tatt med i publikasjonen.

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	3
Midlertidig lov av 8. juni 1973	5
Forskrifter til gjennomføring og utfylling av reglene i midlertidig lov av 8. juni 1973	7
Oversikt over øvrige rettsregler av betydning for oppdrettsnæringen	10

Midlertidig lov av 8.6.1973 om bygging, innredning, etablering og utvidelse av anlegg for klekking av rogn og for oppdrett av fisk.

§ 1

1. Uten tillatelse av vedkommende departement må ingen bygge, innrede, etablere eller utvide anlegg for klekking av rogn eller for oppdrett av fisk.
2. Ved forskrift kan Kongen unnta anlegg for bestemte formål eller mindre anlegg som opprettes uten kommersiell hensikt.
3. Kongen kan bestemme at det ikke skal gis tillatelse til anlegg over en viss størrelse.

§ 2

Tillatelse etter § 1 skal ikke gis når:

1. anlegget vil volde fare for utbredelse av sjukdom,
2. anlegget vil volde fare for forurensning,
3. anlegget er uheldig plassert eller teknisk lite tilfredsstillende.

For øvrig skal tillatelse gis med mindre departementet finner at det på grunn av produksjonsforholdene og omsetningsforholdene, samlet eller hver for seg, ikke er behov for en produksjonsutvidelse i vedkommende distrikt, eller at utvidelsen ikke vil være i samsvar med samfunnsmessige interesser.

§ 3

Enhver plikter å gi departementet eller den myndighet dette bestemmer, de opplysninger som vedkommende myndighet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter denne lov. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen den frist som myndighetene fastsetter.

Vedkommende myndighet skal ha adgang til sted eller anlegg som loven gjelder for, og skal kunne foreta de undersøkelser som er nødvendig for å kunne utføre sine gjøremål etter loven.

Med de begrensninger som følger av gjøremål etter loven, skal enhver bevare taushet om det han får kunnskap om i medfør av stilling eller verv etter loven, for så vidt angår opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil

være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår. Ingen må gjøre bruk av slike opplysninger i sin ervervsvirksomhet.

§ 4

Kongen kan utferdige nærmere forskrifter til gjennomføring og utfylling av reglene i denne lov.

§ 5

Med bøter straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

I forskrift som utferdiges i medhold av loven, kan det fastsettes at overtredelse av forskrifter ikke medfører straff.

§ 6

Denne lov trer i kraft straks og gjelder til 1. januar 1977.

Forskrifter til gjennomføring og utfylling av reglene i midlertidig lov av 8. juni 1973 om bygging, innredning, etablering og utvidelse av anlegg for klekking av rogn og oppdrett av fisk, fastsatt ved Kgl.res. 16. november 1973, i medhold av lovens § 4, jfr. § 1, 2. og 3. ledd.

§ 1

Den myndighet som i midlertidig lov av 8. juni 1973 om bygging, innredning, etablering og utvidelse av anlegg for klekking av rogn og oppdrett av fisk er tillagt vedkommende departement, er ved Kgl.res. av 22. juni 1973 lagt til Fiskeridepartementet.

§ 2

Tillatelser i medhold av lov av 8. juni 1973 skal som hovedregel ikke gis til anlegg for matfiskoppdrett som får en kapasitet som overstiger følgende oppdrettsvolum :

Flytemærer (flyteposer)	8 000 m ³	basert på maksimum 6 m dybde
Strandinnhegninger	8 000 " " " " " "	" " "
Produksjonsdammer på land	8 000 " " " " " "	" " "

For andre anleggstyper vurderes det effektive oppdrettsvolumet i hvert enkelt tilfelle med sikte på å oppnå samme produksjonskapasitet som ovennevnte anleggstyper. Departementet kan i spesielle tilfelle dispensere fra disse bestemmelser.

§ 3

Søknad om tillatelse til bygging, innredning, etablering og utvidelse av de under § 1 nevnte anlegg skal sendes til Fiskeridirektøren.

§ 4

Søknaden skal bl.a. inneholde opplysninger følgende forhold :

1. Søkerens navn og adresse.
2. Anleggslokalitetet (beskrivelse av anlegg, kart, skisse, avstand til nærmeste anlegg, hjemmeforhold).
3. Søkerens (driftlederens) faglige kvalifikasjoner og praktisk erfaring med drift av fiskeoppdrettsanlegg.

4. Fiskearter som anlegget skal kultivere.
5. Anleggets størrelse og kapasitet, teknisk og økonomisk.
6. Mengde, kvalitet og miljø i saltvann og/eller ferskvann.
7. Tilgang på elektrisk kraft, fryserikapasitet, tilvirkningskapasitet.

Fiskeridirektøren bestemmer forøvrig hvilke opplysninger søknaden skal inneholde.

§ 5

Alle anlegg for klekking av rogn og oppdrett av fisk er registreringspliktige. Melding om registrering sendes Fiskeridirektøren. Også anlegg som det etter lovens § 1, punkt 2 og 3 er gjort unntak for er meldepliktige, jfr. forskriftenes § 6.

§ 6

Anlegg for de formål som er spesifisert nedenfor, unntas fra lovens § 1:

1. Anlegg som bare produserer matfisk til egen husholdning (hobbyanlegg) begrenset til en årsproduksjon av 1 000 kg matfisk.
2. Anlegg som har til formål bare å drive vitenskapelig forskning og forsøk.
3. Anlegg som driver klekking av rogn og utsetting av settefisk i henhold til § 6 d i lov av 6. mars 1964 om laksefiske og innlandsfiske og i § 12, punkt 8, i lov av 14. desember 1917 om vassdragsregulering. Det forutsettes at anlegget utelukkende driver klekking og settefiskoppdrett for å vedlikeholde, eventuelt øke individantallet i naturlige populasjoner av arter i ferskvann eller anadrome arter (utg. anm.).

Unntak som nevnt ovenfor er avhengig av at vilkårene i § 2, punkt 1, 2 og 3 i midlertidig lov av 8. juni 1973, er oppfylt.

Dette må dokumenteres .

§ 7

Igangværende anlegg som det etter forskriftenes § 6, punkt 2 og 3, er gjort unntak for må før utvidelse foretas, sende melding herom til Fiskeridirektøren.

§ 8

Et anlegg for fiskeoppdrett som omfatter fryse-og kjøleinstallasjoner er også undergitt bestemmelser i henhold til lov av 21. juni 1963 om bygging, innredning eller utvidelse av anlegg for hermetisering og frysing av fisk m.v. og de forskrifter som er gitt i medhold av nevnte lov.

Et anlegg for fiskeoppdrett som tilvirker og omsetter fisk, omfattes av bestemmelser gitt i medhold av lov av 28. mai 1959 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. og lov av 30. juni 1955 om regulering av og kontroll med produksjon, omsetning og utførsel av fisk og fiskevarer.

§ 9

Søkere som skal drive anlegg for klekking av rogn av ferskvannsfisk må også, uavhengig av nærværende forskrifter, innehente tillatelse fra Landbruksdepartementet, jfr. § 7 i lov av 6. desember 1968 om tiltak mot sjukdommer hos ferskvannsfisk. I henhold til samme paragraf må søkere vedrørende anlegg for oppdrett av ferskvannsfisk også sende melding til Landbruksdepartementet.

§ 10

Fiskeridirektøren kan kreve opplysninger som omhandles i lovens § 3, herunder også opplysninger om produserte kvanta og regnskap for driften.

§ 11

Tillatelser gitt av Fiskeridepartementet i henhold til midlertidig lov av 8. juni 1973, men som ikke er nyttet innen to år, faller bort.

§ 12

Disse forskrifter trer i kraft straks og gjelder til 31. desember 1974.

En kort oversikt over øvrige rettsregler som har betydning for etablering og drift av anlegg for produksjon av yngel, settefisk og matfisk:

1. Med uttrykket fiskeoppdrett forstås en alle former for kontrollert oppdrett av fisk. Oppdrett av fisk omfatter følgende utviklingstrinn :

- a) Produksjon av stamfisk og rogn.
- b) " " yngel.
- c) " " settefisk.
- d) " " matfisk.

Med yngel forstås en fisk i den første levetid, fra klekking fram til det tidspunkt fisken begynner å oppta næring, d. v. s. til en alder av 2-4 uker.

Med settefisk mener en fisk som er kommet over yngelstadiet og som føres opp i anlegg med tanke på senere utsetting i vassdrag eller sjø eller for videre oppforing til matfisk.

- Ad. a) Stamfisk kan være villfisk innfanget i vassdrag eller sjøen eller fisk oppfóret i anlegg. Stamfiskanleggene leverer enten nybefruktet rogn, eller de har klekkerier og leverer øyerogn eller yngel.
- " b) Utklekking av yngel foregår i klekkerier. Dette kan være egne anlegg, men ofte er de kombinert med settefiskanlegg.
- " c) Produksjon av settefisk foregår ved kontrollert fóring i settefiskanlegg, d. v. s. i kar, dammer avstengninger o.l. (intensiv drift). Den kan også foregå i naturdammer uten fóring (ekstensiv drift).
- " d) Matfisk produseres i kar, dammer, flytedammer eller avstengningsdammer med kontrollert fóring.

I prinsippet kan fiskeoppdrett etter denne definisjon omfatte alle aktuelle fiskearter.

Anlegg for klekking av yngel kan stort sett installeres i et hvilket som helst hus. Et klekkeri trenger imidlertid tilførsel av fersk vann av tilfredsstillende kvalitet. Produksjon av settefisk foregår i ferskvann som kan bli tilsatt saltvann. Matfisk produseres i ferskvann eller saltvann eller begge deler avhengig av fiskesorten.

2. Lov om vassdragene av 15. mars 1940 regulerer bl.a. adgangen til å nytte vannet i et vassdrag.

I henhold til § 8 i vassdragsloven kan en grunneier til et vassdrag på egen grunn øke eller minske vassføringen under forutsetning av at :

1. Endringen ikke volder skade eller fare for annen manns eiendom eller rettigheter.
2. Endringen ikke medfører utilbørlig hinder for ferdsel eller fløting eller forøvrig medfører skade eller fare av noen betydning for almene interesser.

Grunneieren har videre i henhold til § 14 rett til å utta gjennom fast ledning det vann som trenges til husholdning, gårdsbruk, jordvanning og teknisk bruk på eiendommen, selv om dette volder skade.

Det er noe tvilsomt om vann til klekkeri og oppdrettsanlegg kan betraktes som vann til teknisk bruk på eiendommen i henhold til § 14, slik at vann til dette formål kan tas ut, selv om dette volder skade.

Vassdragslovens § 17 gir Kongen adgang til å ekspropriere det som trenges av vassføring til et fiskeoppdrettsanlegg.

Ved vanntilførsel fra vassdrag til fiskeoppdrettsanlegg kan det i spesielle tilfelle være behov for å regulere vassdragets vannføring. Det vil ikke kunne gjøres uten tillatelse i medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917.

Uttak av kjølevann fra kraftstasjon vil bare kunne skje etter avtale med vedkommende kraftverk.

3. Lov om planlegging av strandområder av 10. desember 1971 og bygningsloven av 18. juni 1965.

I områder hvor det foreligger reguleringsplan vil anlegg for fiskeoppdrett bare kunne anlegges dersom planen tillater dette og etter godkjenning av bygningsrådet, jfr. bygningslovens § 93 og kap. IV.

Lov om planlegging av strandområder av 10. desember 1971 regulerer utnyttelsen av strandområder som ikke er regulert i medhold av bygningsloven, såvel ved sjø som langs vassdrag.

I medhold av lovens § 7-10 kan det utarbeides strandplan for bestemte områder. En strandplan er en detaljplan med tilhørende bestemmelser for utnytting av grunn til rekreasjons- og turistformål i strandområdet.

En stadfestet strandplan gjelder imidlertid i henhold til § 4, punkt 1, ikke ved oppføring av bygning, konstruksjon, anlegg eller innhengning som er nødvendig for bl.a. fangst- og fiskerinæringen.

I henhold til nevnte lovs § 3 er det ikke tillatt å føre oppbygning eller anlegg innen et belte på sjøen på 100 m fra strandlinjen. Denne bestemmelse gjelder heller ikke for anlegg som er nødvendig for bl.a. fangst- og fiskerinæringen, jfr. § 4, punkt 1.

4. Lov om vern mot vannforurensning av 26. juni 1970 inneholder bestemmelser til vern mot forurensning av grunnvannsforekomster, vassdrag og sjøområder, heri innbefattet bunnen og stranda.

Fiskeoppdrett forbruker betydelige mengder vann, som slippes ut i vassdrag eller sjø.

I henhold til nevnte lovs § 4 plikter enhver å vise aktsomhet for å hindre forurensning av grunnvann, vassdrag og sjøområder. Det er således uten tillatelse forbudt å sette i verk eller drive virksomhet eller foreta noe som kan bevirke at vannforurensning oppstår eller øker. Forurensning som åpenbart ikke volder fare eller ikke gjør vann mindre skikket til bruk eller ikke medfører stank eller ikke har skadelig innvirkning på bunnen eller

stranda, kan derimot foretas. Som forurensning regnes i henhold til lovens § 2 også temperaturendringer av vannmasser.

Tillatelse til forurensninger som har visse skadelige virkninger kan Kongen gi i medhold av lovens § 10.

Kongen kan i henhold til § 8 fastsette nærmere skrifter vedrørende virksomhet og anlegg som medfører særlig risiko for forurensning m. v.

5. Lov om friluftsliv av 28. juni 1957 gir i § 25 fylkesutvalget adgang til å nedlegge tidsbegrenset forbud mot å bygge uten dets samtykke på bestemt angitte områder som grenser mot sjøen eller vassdrag eller som forøvrig er av særlig betydning for friluftslivet. Et slikt forbud gjelder i henhold til § 29 bl. a. ikke for byggverk eller innretninger som er nødvendig for fiske og fangst.

6. Lov om naturvern av 19. juni 1970 gir Kongen adgang til å legge områder ut til naturpark eller landskapsvernområder, hvor det bl. a. kan bli forbudt å iverksette tiltak som kan endre landskapets art eller karakter.

7. Lov om rettshøve mellom granner av 16. juni 1961. Denne regulerer rettigheter og plikter mellom naboeiendommer. I henhold til § 2 må således ingen på sin eiendom, sette i verk, gjøre eller ha noe som er unødvendig til ulempe eller til skade eller vil virke urimeleg for naboeiendommen. Tvistigheter om naboforhold kan avgjøres ved skjønn.

8. Lov om havnevesenet av 24. juni 1933 gjelder for alle norske havner og farvann og i forbindelse med dem stående vassdrag så langt de er farbare med fartøy fra sjøen. I henhold til havnelovens § 18 kan uten departementets samtykke ikke noe arbeid utføres som kan medføre :

- a) forandring av elveløp eller strømforhold,
- b) sådan innskrenkning i farvannet at det kan bli til hinder for ferdselen,
- c) hindringer for de foranstaltninger som er iverksatt eller vites å være påtenkt til landets forsvar.

Dersom det ved bygging av anlegg for oppdrett av fisk er nødvendig å forandre strømforhold i sund, vil dette ikke kunne gjøres uten samtykke av Fiskeridepartementet. Det samme gjelder også i elveløp, som er farbare med fartøy fra sjøen. Videre vil utsetting av dammer i sjøen for fiskeoppdrett ikke kunne foretas uten slikt samtykke, dersom dammene innskrenker farvannet slik at de hindrer ferdselen.

I havner og trange og grunne farvann hvor det er alminnelig ferdsel, vil det i henhold til havnelovens § 19 ikke uten Havnedirektørens tillatelse kunne føres opp noe byggverk eller anlegg, foretas noe oppfylling eller utdyping. På slike steder vil en således ikke kunne føre opp noe anlegg for fiskeoppdrett uten tillatelse av Havnedirektøren.

Havnelovens § 24 forbyr utkast av avfall og urenslighet i havner og trange eller grunne farvann, som benyttes til alminnelig ferdsel.

9. Lov som regulerer selve fisket.

Lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskerierne gjelder i henhold til § 1, første ledd, fiske innenfor den norske fiskerigrense og fiske som drives utenfor fiskerigrensen ved den norske kyst og på kystbankene. I paragrafens annet ledd presiseres det at loven gjelder ikke for laks- og sjøørretfisket .

Lov av 25. juni 1937 om sild-og brislingfiskerierne gjelder i henhold til lovens § 1 for sild-og brislingfiske. I henhold til § 1, tredje ledd, kan Kongen bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for andre fiskerier. Denne bestemmelse antas ikke å være aktuell i denne forbindelse. Bestemmelsene i saltvannsfiskeriloven og sildeloven vil neppe kunne anvendes på oppdrett av fisk som foregår i sjøen.

Lov om laksefiske og innlandsfiske av 6. mars 1964 regulerer laksefisk i vassdrag og sjø. Med laksefiske forståes i henhold til lovens § 3 , punkt 1, laks, sjøaure eller sjørøye. Videre regulerer loven fiske etter innlandsfisk, som er alt annet fiske i vassdrag enn fiske etter laks, sjøaure eller sjørøye. Med vassdrag forståes, innsjø, vann, tjern, elv, elvarm eller bekk.

§ 78, første ledd, gir departementet fullmakt til å fastsette bestemmelser for innlandsfisket og for fangst av kreps som ansees nødvendig for fiskets eller fangstens fremme. Videre kan departementet i medhold av § 78, annet ledd, første setning, fastsette forbud mot å fiske, drepe, selge, gi bort eller kjøpe innlandsfisk under en viss størrelse. Et slikt forbud rammer imidlertid ikke kunstig utklekket yngel, settefisk og fisk som er fanget for oppdrett i fiskedam eller til overføring til vann eller annen del av vassdrag, jfr. annen setning i § 78, annet ledd. Videre er i henhold til § 79 departementets adgang til å fastsette bestemmelser om fangst av fisk og kreps i medhold av § 78, første ledd, begrenset til å gjelde naturlige oppvekster av fisk og kreps. Adgang til å fastsette slike bestemmelser omfatter ikke damkultur eller vann eller annen del av vassdrag som drives som damkultur.

Utklekket yngel, settefisk eller fiskeoppdrett omhandles ikke i andre paragrafer enn de som her er nevnt. Lov om laksefisk og innlandsfiske regulerer således ikke utklekking eller oppdrett av fisk.

Kunstig utklekket yngel eller fisk som er satt i sjø, vann eller vassdrag uten kontroll fra utsetteren reguleres derimot av lakseloven eller saltvannsfiskeriloven.

10. Rett til grunnen ved elv og sjø.

Grensen mellom en eiendom på land og sjø går etter sedvanerett ved marebakken, d. v. s. der det blir brådypt. Der det er langgrunt, slik at det ikke finnes noe brådyp nær land, går grensen med 2 meter-dybden ved middels lav vannstand. Dersom dybdeforholdene forandres ved oppskylling eller avleiring, forandres eiendomsgrensene tilsvarende.

Reduseres sjøgrunnen ved at materiale skylles vekk, gjelder det antagelig en tilsvarende regel.

Grunneieren har strandretten. Det vil si at grunneieren har retten til de fordeler som følger av at eiendommen grenser til sjøen, først og fremst retten til å komme til og fra med båt. Det er også en krenkelse av hans rett dersom det på annen manns eiendom blir gjort noe som hindrer hans adkomst. Blir et innløp til en vik stengt, vil det

således være en krenkelse av retten til de som har strandrett inne i viken.

Uten samtykke av den eller de som har strandrett vil en således ikke kunne anlegge flytedammer eller avstengningsdammer for oppdrett av fisk, dersom disse stenger ferdselen inn til stranden.

11. Rett til fiske m.v.

I ferskvann er det grunneieren som tilkommer rett til fiske i vann eller elv. Normalt er fiske i ferskvann ikke noen allemannsrett. Fiske i sjøen er derimot fritt for alle, også over sjøgrunn som er i privat eie. Allmenheten har dessuten fri adgang til å gjøre bruk av privat grunn til utsetning, fortøyning av fiskeredskaper eller ilanddragning av kastenøter og opptaking av fangsten. Grunneieren har imidlertid krav på landslott i medhold av lov om landslott av 14. mars 1930.

Ansamling av flytedammer som hindrer bruk av stranden under fiske som betinger landslott, vil ikke kunne anlegges uten samtykke fra eierne av strandretten. I henhold til § 4 i landslottloven tilkommer alle bruk utskilt av hovedbølet, landslott selv om vedkommendes land ikke er benyttet under fangstarbeidet. Tillatelse til å anlegge flytedam som berøver noens rett til landslott, vil således, om ikke lokal sedvane medføre noe annet, måtte innhentes fra samtlige som er berettiget til landslott, d.v.s. fra eierene til samtlige bruksnr. liggende til stranden. Dette uansett hvilket strandområdet som kan tenkes benyttet.

I noen få tilfeller foreligger det særrette til å drive fiske etter saltvannsfisk i sjøen. Dette gjelder helt avgrensede og isolerte områder, som antas å være uten betydning.

I henhold til § 44 i lov om laksefiske og innlandsfiske av 6. mars 1964 har grunneierene enerett til fiske etter laks, sjøaure og sjørøye med kilenot, lakseverp, bunngarn og krokgarn på nærmest tilstøtende grunn. Grunneierens rett til lakse- og sjøørettfiske går således lengre enn hans eiendomsrett. Denne enerett gjelder i den utstrekning dette må ansees naturlig når hensyn tas til de stedlige forhold og ikke annet følger av sedvane eller annen hjemmel.

Denne enerett for grunneieren til lakse- og sjøørretfiske gjelder også for øy, holme eller skjær som ikke ligger under havflaten ved vanlig flosjø. Ved utløpet av elv hvor laks går opp, har eieren av den nærmest tilstøtende grunn også enerett til slikt fiske med kastenot (vad) ut til 250 meter fra utløpet, jfr. lakselovens § 44, annet og tredje ledd.

Retten for en grunneier til å drive laks-og sjøørretfiske vil ikke kunne fortrenkes ved utsetting av flytedammer for oppdrett av fisk. I sjøen hvor det drives laks-og sjøørretfiske av en grunneier vil det således bare etter avtale med ham kunne utsettes slike dammer. Det samme gjelder også i de få tilfeller hvor det eksisterer en særrett til å drive fiske etter saltvannsfisk.

Fiske etter saltvannsfisk som kan drives av alle som en allemannsrett vil normalt måtte vike på områder hvor det settes ut flytedammer eller opprettes avstengningsdammer. Spørsmålet vil imidlertid måtte vurderes konkret. I rent spesielle forhold kan det således tenkes at inngrepet i det fiske som den stedlige befolkning har utøvet, er av en så alvorlig karakter at domstolen vil betrakte det som en beskyttet rettighet for utøverne.

12. Lov om oreigning av fast eiendom av 23. oktober 1959. Etter vedtak eller samtykke av Kongen kan det i medhold av § 2 i oreigningslova eksproprieres eiendommer eller rettigheter som trengs til eller for "fiske, oppal av skalldyr, fangst av sjødyr og verksemd i samband med slikt". Erstatningen skal fastsettes ved skjønn.

Ved oppdrett av fisk skjer det en produksjon av fisk ved hjelp av kunstig fóring, en form for husdyrhold. Denne produksjon kan ikke betegnes som fiske. Oreigningslovens § 2 begrenser videre adgangen til ekspropriasjon av eiendom eller rettighet som trengs til "oppal av skalldyr". Loven antar derfor ikke å gi hjemmel til ekspropriasjon av strandrett eller andre rettigheter i sjø eller ferskvann for anlegg av fiskeoppdrettsdammer.

13. Lov om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer m.v. av
28. mai 1959.

Denne lov gjelder for fisk, sild, skalldyr og blautdyr med biprodukt uten hensyn til om det er ferskvanns- eller saltvannsfisk.

Loven gir hjemmel til å fastsette bestemmelser for å sikre best mulig kvalitet.

I medhold av kvalitetskontrolllovens § 2, punkt 2, har Fiskeridepartementet ved forskrifter av 20. mars 1970 fastsatt forbud mot import av levende muslinger (østers, blåskjell m.v.) og yngel av muslinger med mindre Fiskeridirektøren gir sitt samtykke.

14. Lov om tiltak mot sjukdommer hos ferskvannsfisk av 6. desember 1968.

§ 1 avgrensar loven til å gjelde tiltak for å forebygge, begrense og utrydde sjukdommer hos ferskvannsfisk. Med ferskvannsfisk menes fiskearter som forplanter seg i ferskvann eller kan leve i ferskvann, herunder laks, sjøaure, sjørøye og regnbueaure og ferskvannskreps. Loven gjelder således ikke for fisk som lever og forplanter seg i saltvann. Kongen kan i henhold til § 1, annet ledd, fastsette hvilke sjukdommer loven skal gjelde for.

Lovens § 3 fastsetter varslingsplikt om fisk som er angrepet eller død av sjukdom. Videre inneholder lovens § 4 forbud mot omsetning eller utsetting av fisk som en kan frykte for er angrepet av sjukdom. Endelig kan departementet i medhold av § 5 fastsette regulerende bestemmelser om import av slik fisk. Forøvrig gir lovens §§ 6 og 8 departementet vide fullmakter til å iverksette de tiltak som ansees nødvendig for å forebygge, begrense eller utrydde de sjukdommer loven gjelder for.

I henhold til lovens § 7 er det forbudt å etablere nye anlegg for klekking av rogn av ferskvannsfisk uten tillatelse av departementet. Lovens formål er klart definert i § 1 og en eventuell nektelse av tillatelse til å etablere et slikt nytt anlegg antas å må være motivert ut fra hensynet til å forebygge, begrense eller utrydde sjukdommer hos ferskvannsfisk.

Departementet vil således vanskelig kunne nytte § 7 til å nekte etablering av et nytt anlegg ut fra en samfunnsøkonomisk vurdering f.eks. fordi det vil være riktig å begrense tilgangen på nye anlegg. En vil også vanskelig kunne nekte etablering i pressområder for på denne måte søke å lede utbyggingen til bestemte distrikter. Det samme gjelder også nektelse med tanke på å forbeholde virksomheten til bestemte yrkesgrupper eller selskapstyper.

Loven innfører ikke noen konsesjonsplikt for anlegg til oppdrett av fisk. I medhold av § 7 skal imidlertid opprettelse av et slikt nytt anlegg anmeldes til departementet.

FISKEN OG HAVET, Serie B

Oversikt over tidligere artikler finnes i tidligere nr.

1974	nr. 1	G. Berge og R. Pettersen : Telleinstrument for marine partikler. Videreutvikling av egg telleren.
"	nr. 2	E. Egidius : Vibriose
A. Johannessen : Lakselus
"	nr. 3	B. Bøhle : Blåskjell og blåskjelldyrking.
"	nr. 4	K.H. Palmork og S. Wilhelmsen : Undersøkelse av fisk fra oljeforurensede område av Gisundet.